

**PLAN MOT KRÄNKANDE
BEHANDLING OCH
DISKRIMINERING**
S:t Martins gymnasium 2023-2024

Innehåll

Vision.....	3
Definition av begrepp.....	3
Redogörelse av föregående års åtgärder.....	4
Kartläggning.....	5
Aktiva åtgärder för att förebygga kränkande behandling.....	6
Aktiva åtgärder för att främja lika rättigheter.....	7
Upptäcka kränkande behandling.....	8
Rutiner för att utreda och åtgärda kränkande behandling.....	8
Rutiner när personal kränker elev eller elev kränker personal.....	9
Delaktighet och förankring av planen mot kränkande behandling.....	10
Kontakt.....	10
För mer information.....	11

Vision

Alla elever vid S:t Martins gymnasium ska känna sig trygga.

Ingen form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska få förekomma på skolan.

All personal och alla elever ska ta ansvar för att ingen utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Definition av begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när en elev blir sämre behandlad i skolans verksamhet och det har samband med:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionshinder
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Med *direkt diskriminering* menas att en elev missgynnas – blir orättvist behandlad – av lärare eller annan personal och det har en direkt koppling till någon av ovanstående diskrimineringsgrunder.

Med *indirekt diskriminering* menas att en elev blir diskriminerad genom att skolan tillämpar regler eller förfaringsätt som verkar vara neutrala, men som i praktiken missgynnar en elev, så att eleven inte får samma rättigheter som andra elever. Exempelvis om man i en skolmatsal inte erbjuder något alternativ till fläskkött så diskriminerar man indirekt de elever som pga. religiösa skäl inte kan äta fläsk.

Trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker en elevs värdighet och har koppling till någon av ovanstående diskrimineringsgrunder och som gör att eleven känner sig förolämpad, hotad eller kränkt. Exempelvis sexuella trakasserier i form av tafsande eller sexuella förslag.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte är kopplat till diskrimineringsgrunderna. Det kan vara frågan om mobbning, som är upprepade kränkningar riktade mot en och samma elev, men det kan också vara enstaka händelser som är kränkande. Kränkningar kan vara:

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, öknamn, hånfulla kommentarer)
- Psykosociala (utfrysning, blickar, andra går när man kommer, ryktesspridning)
- Digitala (inlägg på sociala medier, bilder, sms)

Redogörelse av föregående års åtgärder för att förebygga kränkande behandling och främja lika rättigheter.

- Under introduktionsdagarna arbetade lärarna i klasserna med att eleverna skulle lära känna varandra, med att skapa trygghet och god gemenskap i klasserna. Programmen hade sina egna upplägg med tex utomhusaktiviteter, samarbetsövningar och gemensamma luncher.
- Lärarna har styrt gruppindelningar, för att skapa god gruppdyamik och förebygga grupperingar.
- Eleverna har arbetat med planen mot kränkande behandling på mentorstid på olika sätt. En del mentorer har genomfört lektionspass med olika teman som berör lika rättigheter och kränkande behandling, andra har gått igenom planen och diskuterat planens innehåll med eleverna.
- S:t Martinsdagen, aktivitetsdag för alla elever och all personal med lekar, tävlingar och picknick. Gruppindelningar med elever från olika program och årskurser.
- Gemensam julavslutning för hela skolan med olika aktiviteter, tex disco, pepparkaksbygge, julpyssel. Varje program ansvarade för en aktivitet och elever gick runt mellan aktiviteterna.

- Skolavslutning programvis med gemensamma aktiviteter och samvaro.
- I viss mån programöverskridande aktiviteter under läsåret (tex frisörerna bjöd in elever från andra program som kunder).
- Blandade undervisningsgrupper i gymnasiegemensamma ämnen, som bidrar till att elever från olika program lär känna varandra.
- Möte med elevhälsoteamet varje vecka då trivsel och trygghet i klasserna/ skolan har diskuterats på både gruppnivå och individnivå.
- Lärarna har medvetet arbetat med ett normkritiskt perspektiv i sina respektive ämnen. De har fört diskussioner med eleverna kring normer, jämställdhet och allas lika värde.
- Gemensamma utrymmen för eleverna har förbättrats, fler sittplatser och ny möblering, vilket har bidragit till bättre kontaktytor för elever.

Kartläggning

I kartläggningen använder vi oss av:

- S:t Martins enkäten – en gång per år gör eleverna en enkät och besvarar frågor kring trivsel och trygghet i skolan. Resultaten följs upp och analyseras, dels i arbetslagen, dels på mentorstid med eleverna.
- Stockholmsenkäten genomförs ht-23 i årskurs 3, resultaten följs upp och utvärderas.
- Enkät vid läsårets slut till alla elever om de under läsåret blivit utsatt för någon form av kränkning i skolan och synpunkter vad skolan kan göra för att öka trygghet och trivsel.
- Personalens observationer både i och utanför klassrummen samt vad elever signalerar och berättar.

Syftet med kartläggningen är att definiera vilka områden vi behöver arbeta med på skolan och vilka förebyggande åtgärder vi ska genomföra under kommande läsår.

Aktiva åtgärder för att förebygga kränkande behandling 2023–2024

Enligt skollagen ska skolan arbeta målinriktat med förebyggande åtgärder för att förhindra att kränkande behandling uppstår.

- Skolans ordningsregler och programmens trivselregler utgör grunden för elevernas trygghet och trivsel i skolan. Reglerna tas upp i början av läsåret med eleverna och man diskuterar trygghet och arbetsro i klasserna. Inför läsåret 2023-2024 har ordningsreglerna förtydligats och det har skrivits in att det är förbjudet med kränkningar, mobbning, trakasserier eller att använda hot eller våld. Det är också inskrivet att det inte är tillåtet att använda nedsättande språkbruk, samt att undvika skojbråk eftersom det kan upplevas kränkande.
- Under introduktionsdagarna i årskurs 1 arbetar programmen på olika sätt med att eleverna ska lära känna varandra, både i klassen och mellan årskurserna på programmet.
- Lärarna styr gruppindelningarna, framför allt i årskurs 1 för att skapa god gruppdynamik och förebygga grupperingar.
- Mentorerna arbetar med planen mot kränkande behandling i sina respektive klasser. Material med planerade lektionspass med teman kring lika rättigheter och kränkande behandling finns tillgå (v-klass/lärrarresurser) eller mentor har ett eget upplägg.
- Samtal med eleverna på mentorstid kring trivsel och trygghet i skolan.
- Samarbete mellan årskurserna på programmen, antingen integrerat i undervisningen eller aktiviteter utanför undervisningen.
- Aktiviteter eller gemensamma projekt så att elever från olika program lär känna varandra. Programmen har sina egna upplägg.
- S:t Martins dagen, alla elever och all personal på skolan har en aktivitetsdag, för att skapa gemenskap.
- Gemensam julavslutning med gemenskapsbyggande aktiviteter.
- Alla program arbetar med ett gott språkbruk. Samtal med eleverna vad som är ett vårdat språk och ett gott yrkesspråk. All personal markerar om man hör att en elev uttrycker sig på ett kränkande eller nedlåtande sätt.

- Elevrådet träffas och tar upp frågor som berör elevernas trivsel och trygghet på skolan och ger förslag på åtgärder.
- Elevhälso teamet kommer det här läsåret lägga större fokus på grupp nivå, hur lärmiljön och det psykosociala klimatet ser ut i klasserna, för att tidigt kunna sätta in insatser vid behov.
- Arbeta för att göra eleverna mer delaktiga i det förebyggande arbetet mot kränkande behandling, tex på mentortid och elevrådsmöten.
- Skyddsronder i skolan med fokus på den psykosociala miljön.

Målsättning: Eleverna ska känna sig trygga och uppleva att det är en bra stämning i skolan. Eleverna får möjlighet att lära känna varandra i klassen, mellan årskurserna och de olika programmen och på så sätt göra att de känner sig trygga i mötet med varandra.

Utvärdering: Trygghet och arbetsro utvärderas av eleverna i S:t Martinsenkäten och Stockholmsenkäten. Lärarna gör utvärdering i slutet av läsåret, där trygghetsarbetet ingår som en del.

Aktiva åtgärder för att främja lika rättigheter och förebygga trakasserier 2023-2024

Enligt diskrimineringslagen har skolan skyldighet att göra aktiva åtgärder för att främja att alla elever ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet/ uttryck, sexuell läggningen, etnisk tillhörighet, religion och funktionshinder och förebygga och förhindra trakasserier.

- Om en elev har en funktionsnedsättning tar vi reda på vad funktionsnedsättningen innebär för elevens skolvardag i samråd med elev, vårdnadshavare och ev. vårdkontakt och hur vi kan anpassa och göra undervisningen tillgänglig för eleven på bästa möjliga sätt.
- Besök på ungdomsmottagningen för elever på språkintröduktion för information och samtal kring sexualitet, samtycke och relationer.
- Lärarna arbetar i respektive ämne med att synliggöra normer och köns mönster och allas lika rättigheter.
- Lärarna arbetar medvetet med frågeställningar kopplade till samtliga diskrimineringsgrunder (kön, könsidentitet, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, religion och funktionshinder) i sina undervisningsämnen.

Upptäcka kränkande behandling

För att upptäcka om någon elev blir utsatt för kränkande behandling har vi följande tillvägagångssätt:

- All personal är uppmärksam och lyhörd inför varje signal om att kränkningar förekommer.
- Vuxennärvaro och uppsikt över de utrymmen i skolan där elever befinner sig.
- Lärare har nära kontakt med eleverna och har regelbundna samtal både med elever och vårdnadshavare.
- På arbetslagsmöten diskuteras tryggheten i klasserna och iakttagelser kring eventuella kränkningar.

Rutiner för att utreda och åtgärda kränkande behandling och trakasserier

1. En händelse kommer till kännedom. Det kan till exempel ske genom att man bevittnar en händelse, eller en elev berättar om något som har hänt alternativt att vårdnadshavare kontaktar skolan och framför sin oro. Man behöver i det här läget inte göra någon bedömning om händelsen utgör kränkande behandling eller inte.
2. Gör anmälan till rektor – via länken **Anmälan om kränkande behandling**, som hittas i v-klass/lärresurser.
3. Rektor tar emot anmälan och bestämmer vem i verksamheten som är mest lämpad att göra utredning av händelsen. Det kan ofta vara den person som har sett händelsen eller den som har en nära kontakt med berörda elever, så som mentor. Rektor meddelar huvudman att utredning har inletts. Vårdnadshavare informeras.
4. Om det är möjligt ska utredning påbörjas direkt i samband med händelsen. Hur omfattande utredningen behöver vara beror på händelsens karaktär. Dokumentation sker fortlöpande i pdf-mallen **Dokumentation vid utredning av kränkande behandling**, som hittas i v-klass/lärrresurser och skickas sen till rektor. När utredningen är klar bör följande frågor kunna besvaras:
 - Är händelseförloppet klarlagt så långt som möjligt?
 - Vet vi vilka elever som varit inblandade?
 - Har samtliga elever fått ge sin bild av vad som har skett?
 - Är det klarlagt om någon elev har upplevt sig kränkt?

- Är det klarlagt om händelsen beror på ett uppsåtligt eller oaktsamt beteende eller är det frågan om en olyckshändelse eller ett missförstånd?
- 5. Rektor tar beslut om lämpliga åtgärder utifrån vad som kommit fram i utredningen. I vissa fall landar utredningen i att det inte handlar om kränkande behandling. Rektor tar ställning till om elevhälsan behöver kopplas in i ärendet.
- 6. Återkoppling till berörda elever och vårdnadshavare kring utredningens resultat och eventuella åtgärder som skolan planerar att göra.
- 7. När ett ärende om kränkande behandling kan avslutas är en bedömning som rektor gör. Om åtgärder har satts in behöver dessa följas upp innan avslut, för att se om de har gett önskad effekt. Rektor gör redovisning till huvudman.

Tänk på...

- Ta stor hänsyn till eleven som känner sig utsatt. I samtal med eleven förmedla att ingen ska behöva bli kränkt i skolan och att vi kommer att hjälpa till att förändra den situation som har uppstått. Kom överens med eleven att komma och berätta om nya kränkningar skulle ske.
- I vissa fall visar utredningen att det inte handlar om kränkande behandling, utan att det är frågan om en konflikt mellan elever. De behöver då ofta hjälp att reda ut konflikten med hjälp av lärare eller elevhälsan.

Rutiner när personal kränker elev eller elev kränker personal

- Rektor kallar berörda personer till samtal. Enskilda samtal förs såväl med den som har blivit kränkt som den som har uppträtt kränkande.
- Omyndig elevs vårdnadshavare informeras och kallas eventuellt till möte.
- Samtalen med berörda personer följs upp inom de närmaste dagarna och sedan på nytt inom några veckor.
- Både den som har uppträtt kränkande och den som har blivit utsatt för kränkning ska erbjudas stöd i samtal med elevhälsan/företagshälsovården.
- Alla incidenter och åtgärder dokumenteras.

Delaktighet och förankring av likabehandlingsplanen

Likabehandlingsplanen ska vara ett känt dokument bland all personal och alla elever. Likabehandlingsplanen presenteras varje läsår på APT för samtliga lärare. Arbetslagen deltar i utarbetande av likabehandlingsplanen framför allt på det sättet att de planerar och genomför åtgärder för att förebygga otrygghet och kränkande behandling, utifrån de behov man observerat på programmen och vad som framkommit i S:t Martins enkäten. Likabehandlingsplanen görs känd för eleverna genom att mentorerna tar upp planen och arbetar med den på mentorstid. För vårdnadshavare finns likabehandlingsplanen tillgänglig på hemsidan.

Kontakt

Om du som elev på något sätt upplever dig otrygg i skolan eller har blivit illa behandlad, prata med en lärare eller vänd dig till någon i elevhälsoteamet.

Elevhälsoteamet består av:

Lars-Gustaf Jonsson (rektor)

Margareta Eklund (bitr. rektor)

Anna Leion Ahlberg (pedagogisk coach)

Anette Sigfrids (kurator)

Emma Näslund (skolpsykolog)

Helena Jarlbo (skolsköterska)

Mandala Fager (studie- och yrkesvägledare)

Johanna Gimner (specialpedagog)

Maria Thelén Dahling (specialpedagog)

Telnr. 08-706 80 00 (växel). Direktnummer och mailadresser finns på hemsidan.

För mer information:

BEO Barn- och elevombudsman för likabehandling
www.skolinspektionen.se

Diskrimineringsombudsmannen www.do.se

Stiftelsen Friends www.friends.se